

Viešųjų pirkimų tarnybai

2026 m. vasario 20 d., Nr. 26–022AR

DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS DIREKTORIAUS ĮSAKYMU PATVIRTINTOS TIEKĖJO KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMŲ NUSTATYMO METODIKOS PAKEITIMO PROJEKTO (Nr. 26–1295)

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) išnagrinėjo viešam derinimui pateiktą Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) direktoriaus įsakymo „Dėl Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 29 d įsakymo Nr. 1S–105 „Dėl Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (Reg. Nr. 26–1295) (toliau – Projektas).

Vertiname iniciatyvą patikslinti Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų nustatymo metodiką (toliau – Metodika) tačiau, manome, kad pateiktas Projektas reikalauja papildomų korekcijų tam, kad Metodikos pakeitimai leistų užtikrinti teisinio reguliavimo ir teisinės situacijos aiškumą bei teisinį stabilumą. Todėl prašome VPT atsižvelgti į toliau teikiamus komentarus bei pasiūlymus.

Pirma, Metodikos 16.1 papunktį VPT siūlo tikslinti ir išdėstyti sekančiai:

PIRKIMO OBJEKTAS	KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAS	TAIKYMAS
Darbai	<i>Kai pirkimo objektas nedalomas nedalus:</i> Tiekėjas per paskutinius 5* metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos yra [nurodoma koks panašus į pirkimo objektą galutinis darbų rezultatas turi būti pasiektas] ir svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami. [Pirkimo vykdytojas nurodo ką laiko svarbiausiais darbais.] ARBA <i>Kai pirkimo objektas dalus:</i> Tiekėjas per paskutinius 5* metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos pagal vieną ar daugiau įvykdytų ar tebevykdomų sutarčių, sudarytų dėl to paties objekto, yra savo jėgomis atlikęs [nurodomi panašūs nurodoma, koks panašus į pirkimo objektą	Nustatomas pagal poreikį, įvertinus Metodikos 15 ir 16 punktuose nurodytas aplinkybes. * Pirkimo vykdytojas gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų darbų, atliktų anksčiau negu prieš 5 metus, įrodymus, jeigu to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurenciją. Tai priklauso nuo to, kaip dažnai panašūs darbai atliekami. Jei perkamas objektas yra išskirtinis, panašūs darbai atliekami retai arba jeigu dėl krizės ar kitų priežasčių tiekėjai negalėjo įgyti reikalaujamos patirties per paskutinius 5 metus ir dėl to į nurodytą paskutinių 5 metų laikotarpį patenka itin mažai tiekėjų, siekiant užtikrinti tiekėjų konkurenciją, turi būti vertinamas ilgesnis laikotarpis. Laikotarpis ilginamas tiek, kad būtų užtikrinta pakankama konkurencija. Taip pat turi būti atsižvelgiama, ar toks laikotarpis vis dar įrodys reikalingą sutarčiai įgyvendinti tiekėjo patirtį. Formuluojant reikalavimą, esant poreikiui, galima nustatyti reikalavimą apimčiai, vertei ar kitiems būtiniesiems darbus ir (ar) jų rezultatą apibūdinantiems parametrams. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, kas yra laikoma svarbiausiais darbais. Rekomenduotina svarbiausiais darbais nurodyti ne visus išigijamus darbus, o tik tuos, kurie, atsižvelgiant į konkretų pirkimą objektą, yra svarbiausi, aktualesni, sudėtingiausi ar pan. Pirkimo dokumentuose nurodoma, ar darbai (ne)gali būti pradėti anksčiau nei prieš nurodytą laikotarpį. Sprendimas priimamas atsižvelgiant į konkretų pirkimo objektą bei visas susijusias aplinkybes. Jeigu pirkimo vykdytojas nusprendžia, kad darbai gali būti pradėti anksčiau nei prieš nurodytą laikotarpį, pirkimo dokumentuose nurodo, kad per nurodytą laikotarpį darbai turi būti užbaigti, privalo būti pasiektas rezultatas. Pavyzdžiui, jeigu kvalifikacijos reikalavimui pagrįsti pagal pateiktą sutartį darbai yra pradėti vykdyti anksčiau nei per

PIRKIMO OBJEKTAS	KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAS	TAIKYMAS
	<i>galutinis darbų rezultatas turi būti pasiektas] ir svarbiausių [nurodoma, kokie yra svarbiausi darbai] darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami (jų apimtis ar vertė ar kt., jei reikia).</i> ARBA Kai pirkimo objektas dalus: Tiekėjas per paskutinius 5* metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos pagal vieną ar daugiau įvykdytų ar tebevykdomų sutarčių yra savo jėgomis atlikęs [nurodoma, koks panašus į pirkimo objektą galutinis darbų rezultatas turi būti pasiektas] ir svarbiausių [nurodoma, kokie yra svarbiausi darbai] darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami.	paskutinius 5* metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, tačiau pabaigti vykdyti per paskutinius 5* metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, laikoma, kad patirtis atitinka nustatytą reikalavimą, jei atliktų atitinkamų darbų apimtis, vertė ar kiti būtini darbus ir (ar) jų rezultatą apibūdinantys parametrai per paskutinius 5* metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos yra ne mažesnė (ne mažesni ar pan.), kaip nurodyta kvalifikacijos reikalavime. Jeigu yra svarbu ne tik darbų atlikimo pabaiga, rezultatas, bet ir jų atlikimo pradžia, tokiu atveju pirkimo dokumentuose nurodoma, kad per nurodytą laikotarpį jie turi būti ir pradėti, ir užbaigti, pasiektas reikalaujamas rezultatas. ** Pirkimo vykdytojas pirkimo dokumentuose gali paaiškinti, ką laikys tinkamai atliktais darbais, tinkamu galutiniu rezultatu. Jeigu pirkimo vykdytojas pirkimo dokumentuose nedetalizuoja, ką laikys tinkamai atliktais darbais, rezultatu, tokiu atveju laikoma, kad darbai turi būti atlikti laikantis visų sutartinių įsipareigojimų. Sprendimas priimamas individualiai, atsižvelgiant į konkretų pirkimo objektą bei visas susijusias aktualias aplinkybes. *** Darbais laikomas visas sutarties objektas, įskaitant darbus papildančias prekes bei paslaugas (jei tokios buvo), išskyrus projektavimo ir projekto vykdymo priežiūros paslaugas. Esant poreikiui, pirkimo vykdytojas pirkimo dokumentuose gali papildomai nurodyti, kokių kitų prekių, įrangos ar pan. (pavyzdžiui, jeigu jas tiekėjui suteikia pats pirkimo vykdytojas) ar kitų paslaugų nelaikys darbais.
Dokumentai (Viešųjų pirkimų įstatymo 51 straipsnio 7 dalies 1 punktas): per paskutinius 5* metus atliktų darbų sąrašas kartu su užsakovų (tiek viešųjų, tiek privačiųjų) pažymomis ****, apie tai, kad svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami.		

PIRKIMO OBJEKTAS	KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAS	TAIKYMAS
	**** Tinkamai atliktus darbus paprastai įrodo užsakovo pažyma, kurioje užsakovas turi ne tik patvirtinti tiekėjo pasiūlyme nurodytą informaciją, kad buvo atlikti tam tikri darbai, bet joje užsakovas turi pateikti papildomą įvertinimą, kad darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami. Paprastai užsakovo pasirašytos sąskaitos faktūros, darbų perdavimo–priėmimo aktai ir pan. patvirtina faktą, jog buvo atlikti tam tikri darbai pagal sutartį, tačiau tokiuose dokumentuose nebūna užsakovo vertinimo, kad darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami. Atsižvelgiant į tai, sąskaitas faktūras, darbų perdavimo–priėmimo aktus ar pan. būtų galima laikyti lygiavertiais dokumentais užsakovų pažymoms tik tada, jei juose būtų pateiktas papildomas užsakovo vertinimas. Paprastai nustatomi tokie reikalavimai: • jeigu pasiūlymą teikia ūkio subjektų tiekėjų grupė – reikalavimą turi atitikti visi ūkio subjektų tiekėjų grupės nariai kartu (ūkio subjektų tiekėjų grupės narių turima patirtis sumuojama), atsižvelgiant į jų prisimamus įsipareigojimus; • tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais tik tuo atveju, jeigu tie subjektai patys vykdydys tą pirkimo sutarties dalį, kuriai reikia jų turimų pajėgumų; • subtiekejams šis reikalavimas nenustatomas. <i>Tiekėjui nedraudžiama remtis sutartimi, kurią tiekėjas vykdo ne vienas, bet kartu su kitais ūkio subjektais, Tačiau tačiau tokiu atveju turi būti vertinami būtent konkretaus ūkio subjekto, dalyvaujančio viešajame pirkime grindžiančio atliktą nustatytam reikalavimui (t. y. tiekėjo, tiekėjų grupės nario (-ių), ūkio subjekto (-ų), kurio (-ių) pajėgumais tiekėjas remiasi), subtiekejo (-ų) savo jėgomis (t. y. savarankiškai, nepasitelkiant ūkio subjekto), atlikti darbai, jų apimtis, vertė, o ne visas vykdytos sutarties objektas.</i> Savo jėgomis atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas jungtinės veiklos pagrindais, yra nustatoma pagal jungtinės veiklos partnerių atsakomybių pasidalinimą, nurodytą jungtinės veiklos sutartyje. Savo jėgomis atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas kartu su subtiekejais, yra nustatoma iš visų pagal sutartį atliktų darbų atimant subtiekejo atliktus darbus ar jų dalį (jų kiekį, apimtį, vertę ir kt.). Visi kiti pagal sutartį atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) priskiriama pačiam tiekėjui.²²	

Dėl savo jėgomis atliktų darbų skaičiavimo tvarkos

Projekto 3 punkte nustatyta savomis jėgomis atliktų darbų apskaičiavimo tvarka, pagal kurią numatyta, jog pagal jungtinės veiklos sutartis savo jėgomis atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.), yra nustatoma pagal jungtinės veiklos partnerių atsakomybių pasidalinimą, nurodytą jungtinės veiklos sutartyje. Tuo tarpu pagal sutartis, vykdytas kartu su subtiekejais, savo jėgomis atlikti

darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.), yra nustatoma iš visų pagal sutartį atliktų darbų atimant subtiekęjo atliktus darbus ar jų dalį (jų kiekį, apimtį, vertę ir kt.), o likusi darbų apimtis priskiriama pačiam tiekėjui.

Tokia savomis jėgomis atliktų darbų, kai sutartis buvo vykdoma su subtiekejais, apskaičiavimo tvarka sukelia praktinių problemų bei palieka erdvę savomis jėgomis atliktus darbus interpretuoti skirtingai. Siekiant išvengti ateities ginčų ir užtikrinti sklandų viešųjų pirkimų procesą, būtina užtikrinti, kad Projekte būtų aiškiai sureguliuoti savomis jėgomis atliktų darbų skaičiavimo aspektai.

Siekiant sumažinti ginčų riziką ir užtikrinti sklandų viešųjų pirkimų procesą, būtina aiškiai sureguliuoti subtiekėjų sąvoką ir jos taikymą praktikoje, atsižvelgiant į statybų teisės reguliavimo principus. Analizuojamo kvalifikacijos reikalavimo kontekste ir būtent kalbant apie statybos darbus „subtiekęjas“ turėtų būti siejamas su subrangovo sąvoka pagal Statybos techninį reglamentą STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ ir subtiekejais turėtų būti laikomi subrangovai, kurie pasirašo statybos darbų žurnale.

Todėl siūlytume papildyti Metodiką nurodant:

Savo jėgomis atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas kartu su subtiekejais, yra nustatoma iš visų pagal sutartį atliktų darbų atimant subtiekęjo atliktus darbus ar jų dalį (jų kiekį, apimtį, vertę ir kt.). Visi kiti pagal sutartį atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) priskiriama pačiam tiekėjui. Statybos darbų atveju subtiekejais yra laikomi asmenys – subrangovai, pasirašantys statybos darbų žurnale, kaip nurodyta Statybos techniniame reglamente STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“.

Taip pat iš Metodikos yra neaišku, ar skaičiuojant savomis jėgomis atliktų darbų vertę pakanka remtis procentinėmis jungtinės veiklos partnerių dalimis, ar taip pat būtina atimti subtiekėjų atliktus darbus, jei jie buvo pasitelkti. Todėl turi būti išspręstas klausimas, kaip apskaičiuoti savomis jėgomis atliktus darbus pagal jungtinės veiklos sutartis, kai partneriai buvo pasitelkę subrangovus. Tai leistų išvengti neaiškumų ir užtikrintų tinkamą savomis jėgomis atliktų darbų vertinimą.

Todėl siūlytume papildyti Metodiką nurodant:

Savo jėgomis atlikti darbai ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas jungtinės veiklos pagrindais, yra nustatoma pagal jungtinės veiklos partnerių atsakomybių pasidalinimą, nurodytą jungtinės veiklos sutartyje, bei iš visų pagal sutartį atliktų darbų atimant subtiekęjo atliktus darbus ar jų dalį (jų kiekį, apimtį, vertę ir kt.), jeigu buvo pasitelktas.

Dėl tinkamai atliktų darbų įrodinėjimo priemonių

Projekto 3 punkte yra nustatyta, kad teikiami dokumentai yra: per paskutinius 5* metus atliktų darbų sąrašas kartu su užsakovų (tiek viešųjų, tiek privačiųjų) pažymomis ****, apie tai, kad svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami.

Toliau paaiškinta, kad tinkamai atliktus darbus įrodo užsakovo pažyma, kurioje užsakovas turi ne tik patvirtinti tiekėjo pasiūlyme nurodytą informaciją, kad buvo atlikti tam tikri darbai, bet joje užsakovas turi pateikti papildomą įvertinimą, kad darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami. Paprastai užsakovo pasirašytos sąskaitos faktūros, darbų perdavimo–priėmimo aktai ir pan. patvirtina faktą, jog buvo atlikti tam tikri darbai pagal sutartį, tačiau tokiuose dokumentuose nebūna užsakovo vertinimo,

kad darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami. Atsižvelgiant į tai, sąskaitas faktūras, darbų perdavimo–priėmimo aktus ar pan. būtų galima laikyti lygiaverčiais dokumentais užsakovų pažymoms tik tada, jei juose būtų pateiktas papildomas užsakovo vertinimas.

Šiuo atveju atkreipiame dėmesį, kad užsakovų pažymos ne visuomet gali būti tikslus įrodymas, pagrindžiantis tiekėjo savomis jėgomis atliktus darbus, kadangi perkančiosios organizacijos paprasčiausiai neturi duomenų, kokia dalis darbų buvo atlikta konkretaus tiekėjo savarankiškai. Todėl tokios pažymos nėra prieinamas įrodymas, kai reikia pagrįsti būtent savo jėgomis atliktų darbų dalį. Todėl savomis jėgomis atliktų darbų dalį logiškiausia būtų susieti, pavyzdžiui, su faktiškai atliktų darbų aktais, kuriuos pasirašo tiekėjas ir subtiektėjas, taip pat su baigiamaisiais aktais, kuriuose užfiksuojama bendra subtiektėjo atliktų darbų apimtis. Šie dokumentai tiksliausiai atspindi faktiškai atliktų darbų vertę ir jų pasiskirstymą tarp tiekėjo ir subtiektėjų.

Taip pat vertintume, kad Projekto 3 punkte įtvirtintas reikalavimas, jog lygiaverčiuose dokumentuose turėtų būti pateiktas papildomas užsakovo vertinimas dėl darbų tinkamumo, yra perteklinis ir iš esmės paneigia lygiaverčių dokumentų instituto prasmę. Praktikoje sąskaitos faktūros, darbų perdavimo–priėmimo aktai ir kiti analogiški dokumentai jau savaime patvirtina, kad darbai buvo priimti užsakovo, t. y. darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo laikomi tinkamais – priešingu atveju tokie dokumentai nebūtų pasirašomi. Be to, reikalavimas, kad dokumente būtų išreikštas atskiras užsakovo vertinimas, faktiškai reiškia, jog toks dokumentas jau būtų laikytinas užsakovo pažyma. Tokiu būdu formaliai paliekama galimybė kvalifikaciją pagrįsti „lygiaverčiais dokumentais“, tačiau realiai atitiktis būtų įrodinėjama tik užsakovo pažyma. Atsižvelgiant į tai, taip pat į tai, kad užsakovo pažymų gavimas praktikoje neretai yra sudėtingas, siūlytina atsisakyti reikalavimo dėl papildomo užsakovo vertinimo arba jį sušvelninti, paliekant galimybę kvalifikaciją pagrįsti dokumentais, patvirtinančiais darbų atlikimą ir priėmimą.

Todėl siūlytume papildyti Metodiką nurodant:

Įrodinėjant savo jėgomis atliktų darbų vertę gali būti pateikiami, pavyzdžiui, pagal subtiektimo sutartis pasirašyti atliktų darbų aktai ar baigiamieji aktai, pagal kuriuos nustatoma iš visos sutarties vertės atimti reikalinga suma.

Taip pat siūlome atsisakyti reikalavimo pateikti užsakovo vertinimą.

Šis siūlymas yra taikomas tiek Metodikos 16.1, tiek 16.2 papunkčiams, kadangi šiuose papunkčiuose yra įtvirtintas analogiškas reikalavimas dėl užsakovo vertinimo.

Dėl savo jėgomis atliktų darbų patirties taikymo

Projekto 3 punkte yra nurodyta, kad pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, kas yra laikoma svarbiausiais darbais. Rekomenduotina svarbiausiais darbais nurodyti ne visus įsigijamus darbus, o tik tuos, kurie, atsižvelgiant į konkretų pirkimą objektą, yra svarbiausi, aktualiausi, sudėtingiausi ar pan.

Šis reikalavimas iš tiesų yra svarbus perkant tam tikros rūšies konkrečius statybos darbus, tokius kaip pamatų įrengimas ar statinio konstrukcijų įrengimas ar kt. Tokiais atvejais perkančiosioms organizacijoms iš tiesų yra aktualu įsitikinti konkretaus pirkime dalyvaujančio tiekėjo patirtimi savomis jėgomis vykdant būtent tokius specializuotus darbus, nes tiekėjas bus atsakingas tik už konkrečios rūšies darbų atlikimą.

Tačiau situacija yra visiškai priešinga, kai pirkimu yra įsigijami **bendrai statinio statybos darbai**, kurie apima skirtingo pobūdžio statybos darbus, ir tiekėjas turi perkančiajai organizacijai užtikrinti galutinį rezultatą – pastatyti statinį nuo pradžios iki pabaigos. Tokiu atveju perkančiosioms organizacijoms yra svarbu ne patirtis atliekant atskirus darbus, bet patirtis būtent būnant rangovu, kaip jis suprantamas pagal statybų teisės reguliavimą, bei organizuojant ir koordinuojant darbus bei visą statybų objektą.

Atsižvelgiant į tai, perkančiosioms organizacijoms turi būti paliekama galimybė kelti kvalifikacijos reikalavimus, kurie atitiktų bendrų statinio statybos darbų pobūdį, orientuojantis į tiekėjo patirtį būnant rangovu ir įgyvendinant projektus, o ne tiesiog atliekant atskirus statybos darbus savo jėgomis. Tai atspindėtų realią statybos proceso praktiką.

Todėl siūlytume papildyti / pakeisti Metodiką nustatant:

Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta, kas yra laikoma svarbiausiais darbais. Rekomenduotina svarbiausiais darbais nurodyti ne visus įsigijamus darbus, o tik tuos, kurie, atsižvelgiant į konkretų pirkimą objektą, yra svarbiausi, aktualiausi, sudėtingiausi ar pan. **Tuo tarpu tais atvejais, kai yra įsigijami bendrai statinio statybos darbai, kurie apima įvairių rūšių statybos darbus, pirkimo vykdytojas tiekėjo patirtimi įsitikina reikalaujamas tiekėjų turėti patirties būnant rangovu, kaip jis suprantamas pagal Statybos įstatymą, ir būti sėkmingai įgyvendinus sutartį dėl statinio statybos darbų, nepriklausomai nuo to, ar tiekėjas pats savo jėgomis faktiškai atliko konkrečius atskirus statybos darbus ar tam pasitelkė kitus subjektus. Įsigyjant statinio statybos darbus yra svarbu įsitikinti būtent tiekėjo patirtimi organizuoti darbus ir valdyti projektą, bet ne būti savo jėgomis atlikus tam tikros vertės darbus.**

Papildomai nurodome, kad sąvoka „savo jėgomis“ turėtų būti patikslinta ir aiškinama atsižvelgiant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (toliau – LAT) suformuotą praktiką, pagal kurią tiekėjo kvalifikacijos reikalavimas turėti atitinkamos vertės statybos darbų patirtį siejamas su būtent paties tiekėjo įgyta asmenine realia patirtimi, nebent toks tiekėjas nurodytų, kad ir šio konkretaus viešojo pirkimo atveju nevykdys visų darbų vienas pats, o dalį darbų perduos vykdyti ar vykdys kartu su kitais (tais pačiais, išviešintais, su kuriais vykdė ankstesnes sutartis, kuriomis grindžiama atitiktis kvalifikacijos reikalavimui) ūkio subjektais:

„<...> kvalifikacijos reikalavimas turėti atitinkamos vertės statybos darbų patirtį siejamas su būtent paties tiekėjo įgyta asmenine realia patirtimi (jo paties įvykdytais statybos darbais), todėl jis, siekdamas pagrįsti tiekėjui keliamą jo techninio ir profesinio pajėgumo kvalifikacijos reikalavimą, privalo išskirti konkrečiai savo paties atliktų darbų vertes, nebent nurodytų, kad ir šio Pirkimo atveju nevykdys visų darbų vienas pats, o dalį darbų perduos vykdyti ar vykdys kartu su kitais (tais pačiais, išviešintais, su kuriais vykdė ankstesnes sutartis, kuriomis grindžiama atitiktis kvalifikacijos reikalavimui) ūkio subjektais“ (LAT 2024 m. liepos 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-182-381/2024).

Antra, Metodikos 16.2 papunktį (kai pirkimų objektas yra prekės) VPT siūlo keisti ir atitinkamai išdėstyti sekančiai:

PIRKIMO OBJEKTAS	KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAS	TAIKYMAS
Prekės	Kai pirkimo objektas nedalomas nedalus: Tiekėjas per paskutinius 3* metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos yra pristatęs [ir sumontavęs] [nurodoma kokios pagrindinės prekės, panašios ir perkamas prekes, turi būti pristatytos ir (ar) sumontuotos]: ARBA Kai pirkimo objektas dalus:	Nustatomas pagal poreikį, įvertinus Metodikos 15 ir 16 punktuose nurodytas aplinkybes. Paprastai taikoma, kai perkamos prekės su sumontavimu ar prekių gamyba. * Pirkimo vykdytojas gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų prekių, pristatytų anksčiau negu prieš 3 metus, įrodymus, jeigu to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurenciją. Tai priklauso nuo to, kaip dažnai panašios prekės įsigyjamos (parduodamos) rinkoje. Jei perkamas objektas yra išskirtinis, panašios prekės įsigyjamos (parduodamos) retai arba jeigu dėl krizės ar kitų priežasčių tiekėjai negalėjo įgyti reikalaujamos patirties paskutiniiais 3 metais ir dėl to į nurodytą paskutinių 3 metų laikotarpį patenka itin mažai tiekėjų, siekiant užtikrinti tiekėjų konkurenciją, turi būti vertinamas ilgesnis laikotarpis. Laikotarpis ilginamas tiek, kad būtų užtikrinta pakankama konkurencija. Taip pat

<...>

Tiekėjui nedraudžiama remtis sutartimi, kurią tiekėjas vykdė ne vienas, bet kartu su kitais ūkio subjektais., Tačiau tačiau tokiu atveju turi būti vertinami vertinamas būtent konkretaus tiekėjo ūkio subjekto, dalyvaujančio viešajame pirkime grindžiančio atliktį nustatytam reikalavimui (t. y. tiekėjo, tiekėjo grupės nario (-ių), ūkio subjekto (-ų), kurio (-ių) pajėgumais tiekėjas remiasi), savo jėgomis (t. y. savarankiškai, nepasitelkiant ūkio subjekto), pristatytos [ir sumontuotos] jei taikoma prekės ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.), o ne visas vykdytos sutarties objektas. Savo jėgomis pristatytos [ir sumontuotos] prekės ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas jungtinės veiklos pagrindais, yra nustatomos pagal jungtinės veiklos partnerių atsakomybių pasidalinimą, nurodytą jungtinės veiklos sutartyje. Savo jėgomis pristatytos [ir sumontuotos] prekės ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas kartu su subtiekejais, yra nustatomos iš visų pagal sutartį patiektų [ir sumontuotų] prekių atimant subtiekejo pristatytas [ir sumontuotas] prekes ar jų dalį (jų kiekį, apimtį, vertę ir kt.). Visos kitos pagal sutartį pristatytos [ir sumontuotos] prekės ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) priskiriama pačiam tiekėjui.
--

Dėl savų jėgų reikalavimo

Manome, kad prekių pirkimų atveju turėtų būti svarstoma atsisakyti „savo jėgomis“ reikalavimo taikymo arba šią nuostatą iš esmės patikslinti, atsižvelgiant į prekių tiekimo specifiką.

Pažymėtina, kad prekės, kurioms nereikalingas specifinis montavimas ar įrengimas, praktikoje dažnai pristatomos pasitelkiant kurjerius ar kitus tarpininkus. Be to, prekės gali būti tiekiamos tiesiogiai iš gamintojų ar oficialių atstovų, kai tiekėjas faktiškai organizuoja tiekimo procesą ir prisiima visą teisinę atsakomybę už sutarties tinkamą įvykdymą. Tokia praktika būdinga tiek fizinių prekių tiekimui, tiek informacinių technologijų srityje (pavyzdžiui, programinės įrangos licencijų tiekimui). Todėl Metodikos nuostatų pažodinis taikymas arba jų aiškinimas pagal analogiją su statybos darbų pirkimų ginčuose suformuota praktika gali lemti nepagrįstas abejones dėl tiekėjo atitikties Metodikos 16.2 punkto reikalavimams net ir tais atvejais, kai tiekėjas yra tinkamai sudaręs ir įvykdęs prekių viešojo pirkimo–pardavimo sutartį.

Trečia, Metodikos 16.2 papunktį (kai pirkimo objektas yra paslaugos) VPT siūlo keisti ir atitinkamai išdėstyti sekančiai:

Paslaugos	Kai pirkimo objektas nedidelomas nedalus: Tiekėjas per paskutinius 3* metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos yra {nurodoma kokios pagrindinės paslaugos, panašios į perkamas paslaugas, turi būti tinkamai suteiktos} pagal vieną ar daugiau įvykdytų ar tebevykdomų sutarčių, sudarytų dėl to paties	Nustatomas pagal poreikį, įvertinus Metodikos 15 ir 16 punktuose nurodytas su pirkimu susijusias aplinkybes. *Pirkimo vykdytojas gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų paslaugų, suteiktų anksčiau negu prieš 3 metus, įrodymus, jeigu to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurenciją. Tai priklauso nuo to, kaip dažnai panašios paslaugos teikiamos. Jei perkamas objektas yra išskirtinis, panašios paslaugos teikiamos retai arba jeigu dėl krizės ar kitų priežasčių tiekėjai negalėjo įgyti reikalaujamos patirties paskutiniiais 3 metais ir dėl to į nurodytą paskutinių 3 metų laikotarpį patenka itin mažai tiekėjų, siekiant užtikrinti tiekėjų konkurenciją, turi būti vertinamas ilgesnis laikotarpis. Laikotarpis ilginamas tiek, kad būtų užtikrinta pakankama konkurencija. Taip pat turi būti atsižvelgiama, ar toks laikotarpis vis dar įrodo tinkamą tiekėjo patirtį, reikalingą sutarčiai įgyvendinti.
-----------	---	--

<...>

Savo jėgomis suteiktos paslaugos ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas jungtinės veiklos pagrindais, yra nustatoma pagal jungtinės veiklos partnerių atsakomybių pasidalinimą, nurodytą jungtinės veiklos sutartyje. Savo jėgomis suteiktos paslaugos ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) pagal sutartis, vykdytas kartu su subtiekejais, yra apskaičiuojama iš visų pagal sutartį suteiktų paslaugų atimant subtiekėjo suteiktas paslaugas ar jų dalį (jų kiekį, apimtį, vertę ir kt.). Visos kitos pagal sutartį suteiktos paslaugos ar jų dalis (jų kiekis, apimtis, vertė ir kt.) priskiriama pačiam tiekėjui.

Dėl savų jėgų reikalavimo

Siūlome svarstyti papildyti ir (ar) patikslinti „savo jėgomis“ reikalavimą, atsižvelgiant į Lietuvos apeliacinio teismo 2025 m. gruodžio 22 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje Nr. e2A-510-934/2025 suformuotą praktiką, kurioje teismas pateikė tokius aktualius išaiškinimus:

- 1) Savo jėgomis laikoma, jog suteiktos paslaugos tais atvejais, net kai paslaugų teikimui buvo nuomojama įranga iš kito subjekto, t.y. juos siejo prievoliniai santykiai;
- 2) Savo jėgomis galima sumuoti tų subjektų suteiktų paslaugų vertes, kai tiek ankstesnės sutarties vykdyme, tiek pirkime dalyvauja tie patys subjektai kartu.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė